

אסתר (אמי) בירנבאום
1928-1948

אלבום זה לזכרה של טוראי אסתר

(אמי) בירנבאום ,

הייתה בת 20 בנופלה,

נספתה בשיירת "הדסה" שהותקפה

בשייח'-ג'ראח' בדרך להר הצופים.

נולדה ביום ה' בתמוז תרפ"ח

(23.6.1928)

נפלה ביום ד' בניסן תש"ח

(13.04.1948)

מקום מנוחתה בית העלמין האזרחי

סנהדריה

"אם תִּתְּנָה עָלַי מִתְּנָה
לֹא יִירָא לְבִי אִם תִּקְוֹם
עָלַי מִלְחָמָה, בְּזֹאת אֲנִי
בוֹטָח: אַחַת נִשְׁאַלְתִּי מֵאֵת
ה' אֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ שְׁבִתִּי
בְּבֵית יְהוָה כָּל יְמֵי חַיֵּי,
לְחַזּוֹת בְּנַעַם ה' וּלְבַקֵּר
בְּהִיכָלוֹ."

(תהילים, פרק כ"ז, פסוק ג-ד)

תקופת ילדותה ועלייתה לארץ

עוד לא תמו כל פלאיך

\ רמי קליינשטיין

ארצנו הקטנטונת, ארצנו היפה
מולדת בלי כותונת, מולדת יחפה
קבליני אל שיריך, כלה
יפהפיה

פתחי לי שעריך אבוא בם אודה

יה.

בצל עצי החורש, הרחק מאור

חמה

יחדיו נכה פה שורש אל לב

האדמה

אל מעיינות הזוהר, אל בארות

התום

מולדת ללא תואר וצועני

יתום.

עוד לא תמו כל פלאיך

עוד הזמר לו שט

עוד לבי מכה עם ליל

ולוחש לו בלאט:

את לי את האחת

את לי את, אם ובת

את לי...

תקופת ילדותה ועלייתה לארץ:

בת ריכרד ואוללי. נולדה בה' תמוז
תרפ"ח (23.6.1928) בוינה, בירת
אוסטריה.

אביה היה עורך-דין ידוע בוינה.
ב-1939 עלתה לארץ עם "עליית-
הנוער" ונתחנכה בתל-אביב אצל
קרובים ומכרים. הוריה הושמדו
במחנה-ריכוז ביוגוסלביה.

למדה בבית-הספר העממי "תל-
נורדוי" בתל-אביב. משם עברה
ללמוד בבית-ספר למסחר במגמה
הריאלית, שבו הוענקה לה
סטיפנדיה. אחרי סיימה את בית-
הספר למסחר עמד לבחינות
לקונקורס באוניברסיטה בירושלים
ובחרה במקצוע הכימיה. מתוך
הערצה כינוה חבריה "מדם קירי".
שקדנותה ומסירותה היו למופת.

המדע היה קדוש לה, והיא - למודת
סבל, רעב, מלחמת יום-יום עקשנית-
חתרה להשגת מטרתה.

בד בבד עם לימודיה עבדה גם בתפירה
ועסקה בהוראה פרטית. הצטיינה
בספורט. חברה לקלוב "ברית-המכבים-
עתידי". קיבלה כמה פרסי הצטיינות,
זכתה במקום השני בתחרות-השחיה
הארצית בחולון בשחיית-חזה של
מאתים מטר. חברה לארגון
המטימטיקאים בארץ. השתתפה בקורס
חג'ם בכפר-ויתקין. היתה בגדנ"ע

באפיה ובנימוסיה - וינאית, עבריה -
בכל להט נשמתה. בחרה ללכת תמיד
בשביל הריאלי ועם זה בעלת רגש
ויחס לכל היפה והנעלה, חייכנית
ורצינית כאחת. הניגודים התמזגו
באפיה ושלמות אחת. דחתה עזרת
אחרים ופילסה דרך לעצמה
בכוחותיה היא, וכאשר נראתה
מטרתה באופן-לא הגיעה אליה.

נפילתה

האמיני יום יבוא

\ יפה ירקוני

היום אחות היא מלחמתנו
לכן רחוק אני מכאן
תחוגי נא את פגישתנו
במטבחנו הקטן.

על מקומי שבחרתי
תשימי יין מלוא כוסית
תראי כאילו זה אני הוא
יושב איתך כמו תמיד.

האמיני יום יבוא
טוב יהיה מבטיח לך
לחבק אותך אבוא
והכל אשיח לך.

אתמול לפעולה יצאנו
עד לאשמורת ראשונה
היום שקטנו ונרגענו
ומכסיפה כה הלבנה.

את פגישתי איתך זכרתי
ושמלתך הירוקה
הלילה טוב לי, כה אמרתי
כי את קרובה מרחוקה.

האמיני יום יבוא
טוב יהיה מבטיח לך
לחבק אותך אבוא
והכל אשיח לך.

כשנובחים פיות הסטנים

המרגמות נאנחות

אז מחשבתי תעבירני

אלייך רעה ואחות.

ואז אדע - לקרב יש טעם

אף כי המחיר יקר מאוד

כדי שיום יבוא אי פעם

נוכל לנשום פה ולחיות!

האמיני יום יבוא
טוב יהיה מבטיח לך
לחבק אותך אבוא
והכל אשיח לך.

נפילתה:

אחרי הכרזת כ"ט בנובמבר

השתתפה בשמירה בעיר העתיקה

בירושלים ועל הר-הצופים. בשעת

הפיצוץ ברחוב בן-יהודה

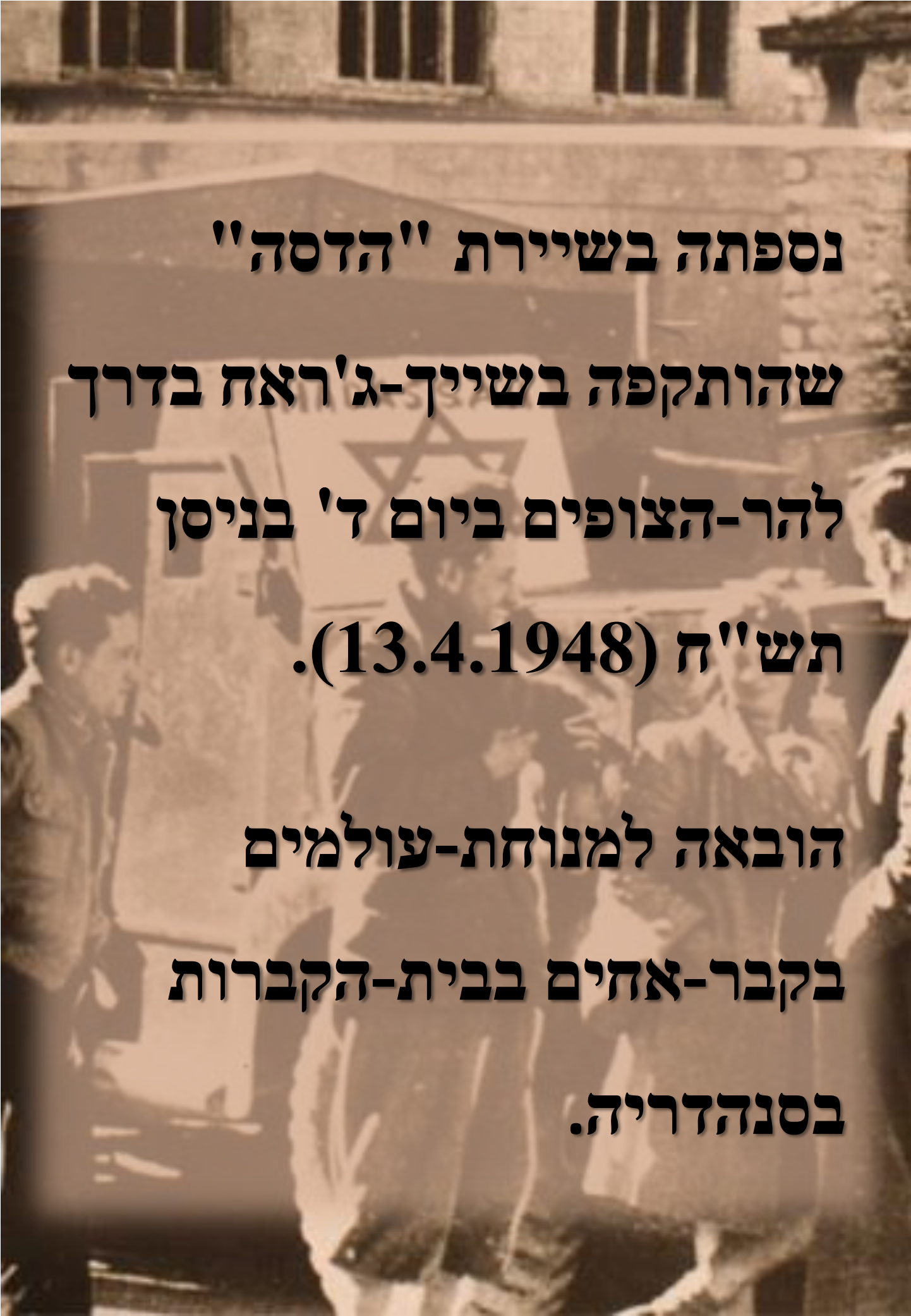
בירושלים הוצאה מתחת המפולת,

אך לא נפגעה. צורפה לפלוגת

סטודנטים שהועברו לחמ"ד

בירושלים, שם נמסרו לה תפקידים

אחרניים ביותר

**נספתה בשיירת 'הדסה'
שהותקפה בשייך-ג'ראח בדרך
להר-הצופים ביום ד' בניסן
תש"ח (13.4.1948).
הובאה למנוחת-עולמים
בקבר-אחים בבית-הקברות
בסנהדריה.**

המלחמה

מלחמת העצמאות:

מלחמת העצמאות או מלחמת
השחרור של מדינת ישראל החלה
למחרת החלטת עצרת האומות
המאוחדות ב 29 בנובמבר 1947,
והסתיימה בארבעת הסכמי
שביתת-הנשק לאחר המלחמה,
עליהם חתמו נציגי ממשלת ישראל
ב 1949: עם מצרים, עם לבנון,
עם ממלכת ירדן ועם סוריה.

מלחמת העצמאות נמשכה כשנה
וחצי והייתה במידה רבה המלחמה
הקשה במלחמות ישראל. במהלך
מלחמת העצמאות נהרגו בארץ
ישראל כ- 6,000 יהודים, בהם כ-
4,500 לוחמים וכ- 1,500
אזרחים. מספר האבדות במסגרת
מלחמת העצמאות עמד על 1%
מקרב היישוב היהודי.

במידה רבה הייתה מלחמת

העצמאות מלחמת קיום שכן על כף

המאזניים עמד עצם קיומה של

המדינה היהודית. תוצאות מלחמת

העצמאות היו חיוביות מבהינת

ישראל.

המלחמה בדרכים ועיירת הדסה

המלחמה בדרכים:

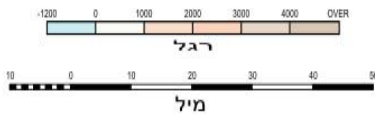
כאן היו הערבים בעדיפות, שיירות
וכלי רכב יהודיים הותקפו בדרכים
ע"י כנופיות, הם הצליחו לפגוע
בהם (כמות הנפגעים הייתה גדולה)
וכמעט שיתקו לחלוטין תנועה על
צירים מסוימים.

לכוחות הערביים הייתה עדיפות
בשל שיטת לוחמת הגרילה שנקטו,
בשל הכרותם את השטח ובגלל
הסיוע שקבלו מהכפרים בסביבה.
רוב הנסיונות להעביר שיירות
לירושלים, לגוש עציון וליחיעם
שבגליל המערבי נכשלו והישובים
הללו הושמו במצור.

ישראל

מלחמת העצמאות

פלישת צבאות מדינות ערב
15 במאי - 10 ביוני, 1948

הים התיכון

הערה:
צה"ל לא קיבל
פקודה מלאה עד
ששלב לחימה זה הסתיים

תוואי מקורב של קו החלוקה
לפי החלטת האו"ם מיום 29.11.47
יישובים יהודיים וערביים
שכנו משני צדדיו

מצרים

צבא ההצלה הערבי
7.6

לבנון
2,000

התקפות סוריות
6.6-7.6

סוריה

נסינות
לבנוניות
15.5-17.5

סוריה
4,000

התקפות סוריות
15.5-23.5

עירק
7,000

התקפות עיראקיות
15.5-22.5
28.5-4.6

התקפות ירדניות
14.5-11.6

הלגיון
הערבי
5,000

ירדן

התקפות מצריות
14.5-29.5
7.6-8.6

עזה

חאן יונס

רפיח

אל עריש

אבו עגילה

עוג'ה

בר עסלוג

באר שבע

חברון

בית לחם

ירושלים

רמאלה

קלקליה

ג'נין

עפולה

נצרת

טבריה

צפת

חיפה

עכו

כרמלי

אלנס מדרוני

קריית

גבעתי

תל אביב

ידין

צה"ל

20,000 (+)

אשקלון

שיירת הדסה:

בד' ניסן תש"ח (13.4.48) יצאה שיירת

מכוניות של רופאים אחיות ועובדי

האוניברסיטה לכוון הר הצופים. השיירה

לא הגיעה לייעדה, 78 מאנשיה נרצחו

ונשרפו על הדרך. קרב של שש שעות

התנהל 'מטר מהבית' והיד קצרה מלהושיע.

63 שנים עברו מאז, והפצע עדיין מדמם.

שאלות נוקבות ומכאיבות נשארו ללא מענה,

ומשפחות רבות עדיין מחכות ליום שיוכלו

לגלות מה עלה בגורל יקיריהן.

על הדרך מצפון לשכונת שמעון
הצדיק, כ- 100 מ' לפני בית
אנטונינוס (מתחם מלון שפר), הופעל
מטען צד, נפער בור עמוק, המשוריין
והאמבולנס הקטן שמאחוריו עפו לצד
הדרך. שני האוטובוסים שמאחור
נתקעו ולא יכלו להמשיך. האמבולנס
השני, שלושת המשאיות ומשוריין
הליווי שמאחור נסוגו והגיעו לרחוב
שמואל כשגלגליהם מנוקבים.

על המשוררין, האמבולנס ושני

האוטובוסים שנותרו במקום, נפתחה אש

תופת. הערבים, שנערכו לקראת בוא

השיירה, פתחו באש מקלעים וזרקו

רימונים, ואליהם הצטרפו רבים מערביי

הסביבה וצעקו "נקם על דיר יאסין".

החיילים הבריטים שישבו בבית אנטוניוס

לא התערבו והניחו לערבים לתקוף, שני

משוריינים בריטים שחנו בסמוך (ליד

הדרך הפונה לרמאללה) צפו במתרחש ולא

הגיבו.

מהעמדות שלנו בבית ישראל ונחלת

שמעון וכן מהעמדות בהר הצופים

נפתחה אש לא יעילה. בסביבות השעה

11:00 נמצא "צדיק אחד בסדום" –

הקצין הבריטי ג'ק צרציל הגיע תחת

אש לאוטובוסים התקועים. הוא דפק על

הדלתות והתחנן בפני הנוסעים שיצאו

ויעלו על הזחל"ם שלו, אך הנוסעים

סרבו. הם לא נתנו אימון בבריטים

והעדיפו לחכות עד שתגיע 'ההגנה'.

לאחר שהמקלען שלו נפגע נאלץ הקצין

הבריטי לעזוב את המקום. באותו יום בשעה

12:00 הגיעה לירושלים שיירת אספקה

גדולה, כ- 200 מכוניות הביאו אספקה וציוד

לירושלים במסגרת מבצע נחשון. בפיקוד

הוחלט להפעיל את כוח הליווי של השיירה

הגדולה, כדי להציל את שיירת הדסה.

נשלחו שני משוריינים לחלץ את השיירה

אך הם ספגו אש בצמיגים.

אחד הצליח לחצות את השיירה ולהגיע להר

הצופים, השני נתקע בצד הדרך.

מהמשוריין התקוע נפתחה אש הודות לכך
לא העזו הערבים לגשת לאוטובוס עד השעה
13:30. בכל אותה העת נעשו ניסיונות מצד
גורמים שונים לשלוח כוח לחילוץ השיירה,
אך הבריטים הבטיחו שהם יצילו את
השיירה ותבעו שאין להפריע להם. בשעה
13:30 פגע רימון בטנק הבנזין של אחד
האוטובוסים, אנשים קפצו מתוכו נפלו על
הארץ, והערבים גררו איתם את האנשים.
זמן קצר לאחר מכן הציתו הערבים את שני
האוטובוסים על נוסעיהם.

הד"ר יסקי, מנהל בית החולים, שישב

באמבולנס התקוע, ראה את המתרחש ודווח

על כך בשעה 14:00 ליושבי האמבולנס.

הוא הבין שגם סופו קרב ונפרד מאשתו

שישבה לצידו. בשעה 15:00 הוא נפגע

ונפטר מפצעיו. בשעה זו גם הגיעה התגבורת

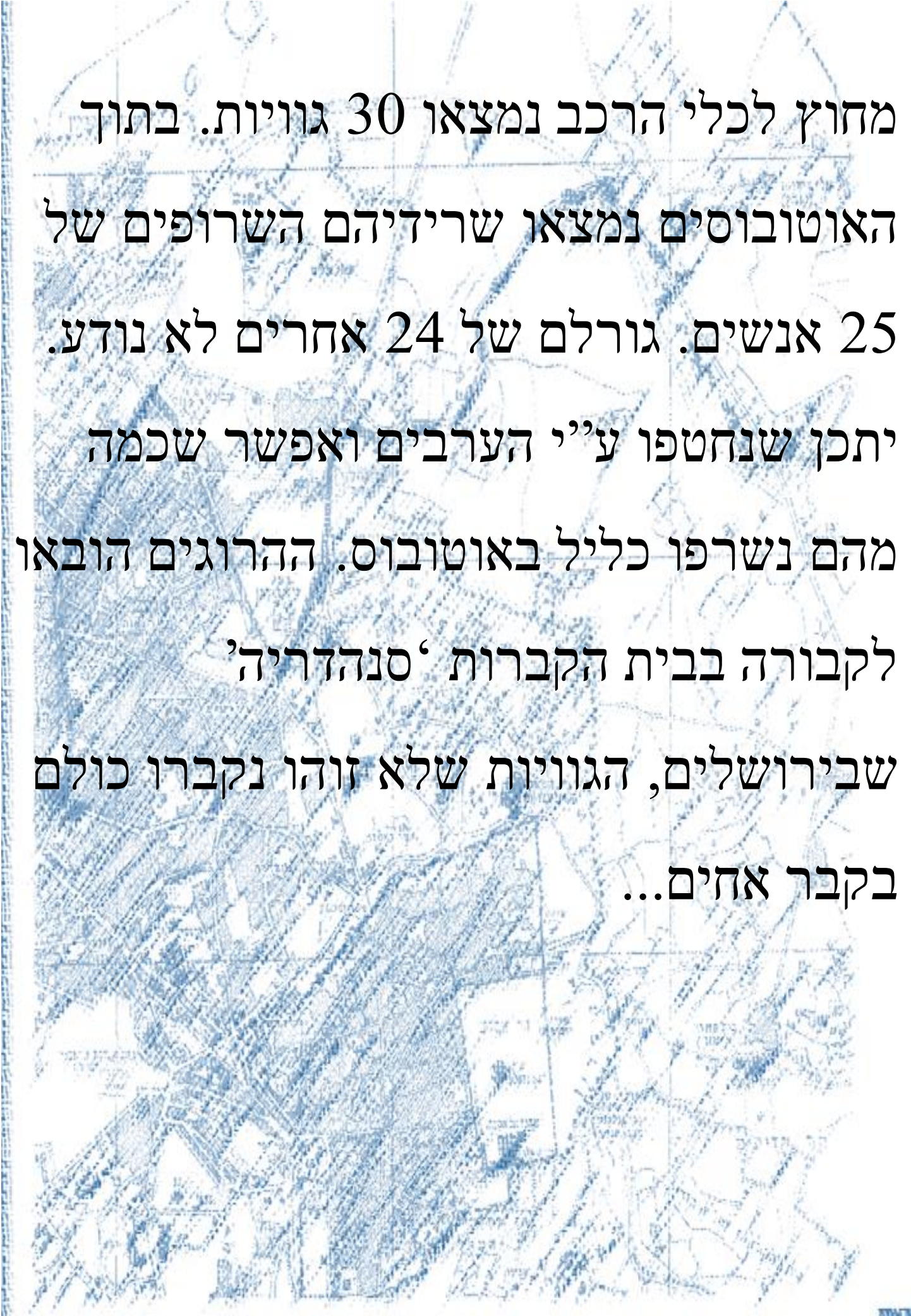
של הצבא הבריטי.

האש כבר כילתה את שרידי האוטובוסים על

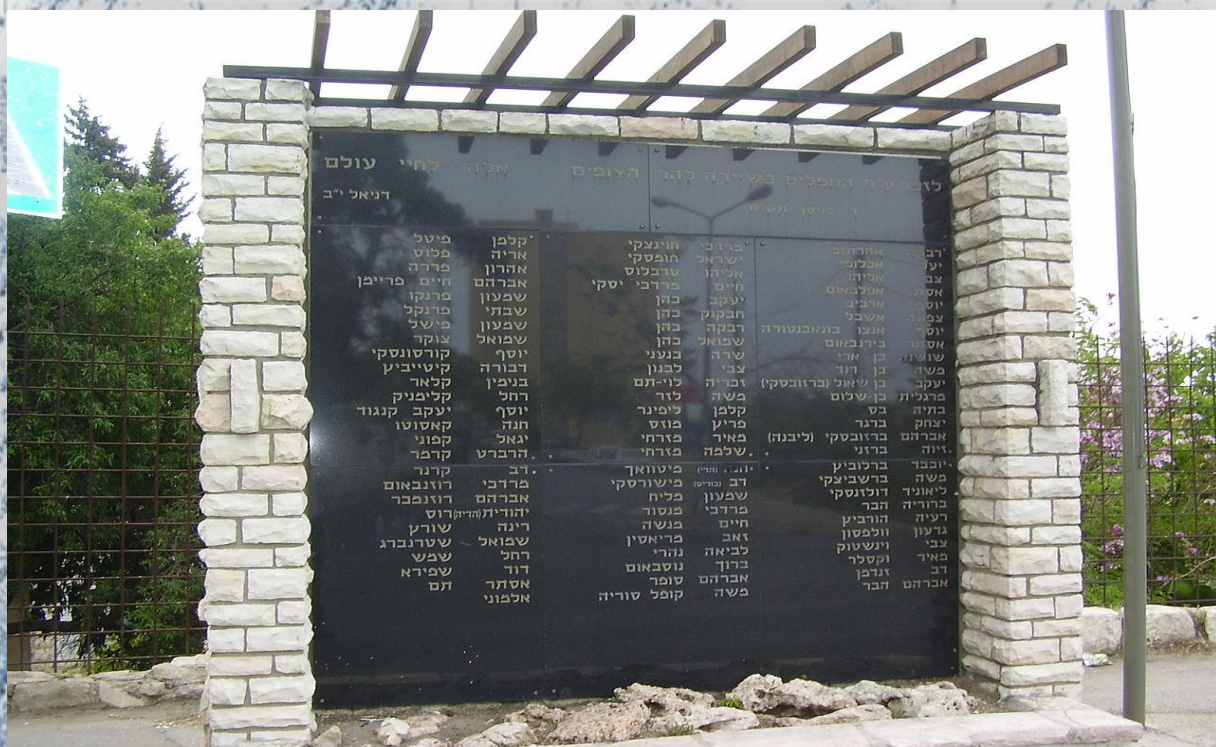
נוסעיהם ומה שנותר להם זה לחלץ את

הנפגעים ולאסוף גויות. מתוך 112 נוסעי

השיירה נרצחו 78 אנשים.

A detailed, blue-toned map of Jerusalem serves as the background for the text. The map shows the city's layout, including the Old City walls, major roads, and surrounding areas. The text is overlaid on the map in a clear, black, sans-serif font.

מחוץ לכלי הרכב נמצאו 30 גוויות. בתוך
האוטובוסים נמצאו שרידיהם השרופים של
25 אנשים. גורלם של 24 אחרים לא נודע.
יתכן שנחטפו ע"י הערבים ואפשר שכמה
מהם נשרפו כליל באוטובוס. ההרוגים הובאו
לקבורה בבית הקברות 'סנהדריה'
שבירושלים, הגוויות שלא זוהו נקברו כולם
בקבר אחים...

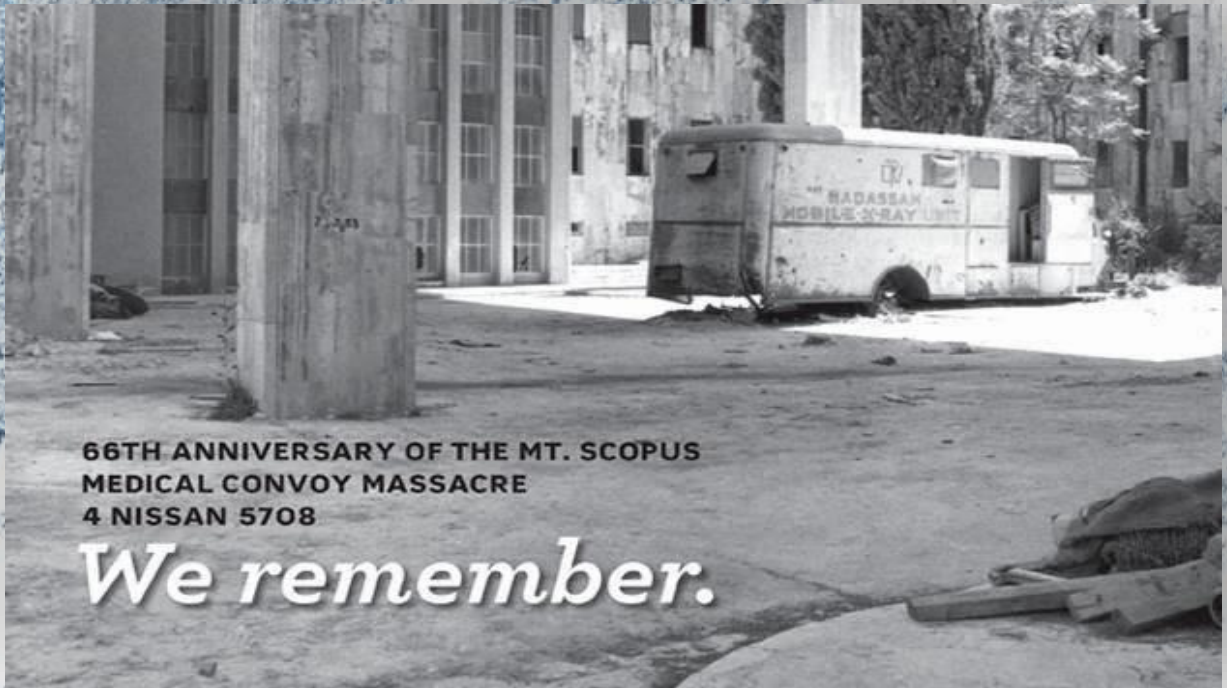
מצבת הנופלים בשיירת הדסה

קבר האחים של שיירת הדסה ב-'סנהדריה'

שמות הנופלים החרוט על קבר האחים

66TH ANNIVERSARY OF THE MT. SCOPUS
MEDICAL CONVOY MASSACRE
4 NISSAN 5708

We remember.

עיתונים מהתקופה

איר השמדה השירה להדסה"

אולם כל קריאותיהם לעזרה לא נענו. בעיר פנו באופן דחוף לשלטונות הבאייט האר-ראיים פרוש' רייפנברג, קצין הקשר של האוניברסיטה עם הצבא, ד"ר צ. דיויס, סגן המנהל של ההסתדרות הרפואית, "הדסה" וד"ר י. ל. מאגנס, והתשובה שהוקרה ונש" נתה היתה: אנו שולטים במצב, בצורה היום לערך הודיע קצין הקשר של האר-ניברסיטה לאדיוטאנט של הצבא שיחידת ההגנה עומדת לצאת לעזרת הקרבנות, אבל נאמר לו שהכל שקט כרגע ושבואו של כוח כזה יביא רק לחידוש ההתקפה.

ב-3 אחה"צ לערך התקברו הערבים קר-בה כדי להטיל בקבוקי מולוטוב ורימונים ולהצית את באחד האוטובוסים. כמה מה-נוסעים, תוך ניסיון להציל מהמכוניות הבר-ערוה, נורו בקסם החוצה. באותו זמן לערך נפגע ד"ר חיים יאסקי, מנהל ההס-תדרות הרפואית של "הדסה", הפסם השלישית. — הפסם היתה זו פגיעה מות-עד לשעות האחרונות טיפל בפצועים שבר-אמבולאנס.

במשך כמה רגעים עלו שני האוטובור-סיב באש. אלה שהיו עוד בחיים ואשר סבר-לו במשך שש שעות יטורים שאין לתארם, ורובם היו פצועים, נשרפו חיים. רק בשעת-4.30 אחה"צ הגיע לבסוף הצבא והטיל-סוסן עשן. זמן קצר לאחר כך העבירו את-הקרבנות הראשונים מהמקום.

רק שמונה אנשים ניצלו שלמים — מקבוצה של למעלה מ-130. האבידות הן-77 מתים ונעדרים. רבים מהם שרופים עד לבלי הכר. 20 נפצעו. בין הקרבנות היו-17 מאנשי האוניברסיטה (חברים של המנ-גגון האקדמי האדמיניסטרטיבי והסטנ-דומיניס סטודנטים שהיו בקבוצת המשמר), כיניהם ד"ר מ. בן-דוד, המוכיר האבוקו-טיבי לועדת הפיתוח של בית הספר לרפוא-את של האוניברסיטה הדסה; פרוש' א. בר-נאכנטורה, פרופסור לפסיכולוגיה; ד"ר ל. דולו'נסקי, ראש אחת הסעבדות לחקר-הסרטן; ד"ר א. ה. פריימן, מרצה למשפט-עברי; ד"ר ב. קלאר, מדריך לבשנות עב-רית; ד"ר ב. מישורסקי, עוזר מדע' במע-דות לחקר הסרטן. מרת ה. מיטון, עוזר-רת טכנית במעבדות לחקר הסרטן וד"ר-ג. וולפסון, מרצה לפסיקה נסיונית.

אבידות הצבא היו: חייל אחד הרג רצ-פצועים באופן רציני. קצין משרה גבוה נפצע גם הוא קשה בניסיון לצזור לשיירת בשעת מוקדמת יותר של היום.

כל המאורעות האלה התרחשו במקום שאינו רחוק מבית הספר לשוטרים ובמר-חק של כ-200 יארד מעמדת צבא. שתי-קידה העיקרי היה שמירה על הדרך לבית-החולים ולאוניברסיטה העברית. מכל המ-קומות האלה היה זה בלתי אפשרי שלא לראות את המתרחש. אף על פי כן, אפילו בשעת 3.30 אחה"צ, מחצית השעה לאחר שאנשים שצפו את מקום הקרב מבית יס-ראל הודיעו שהאוטובוסים בוערים, החזיס-האדיוטאנט הצבאי את העובדה לפני קצין-הקשר של האוניברסיטה. בחליפת מכתבים בין ד"ר מאגנס והשלטונות הצבאיים לאחר-כן, מכתשיים האחרונים שהצבא התמה-מה מלבוא לעזרה לנוסעים שהיו בטלכר-דת. אולם אין מקום לויכוח. שהאשמים במידה הגדולה ביותר הם כוחות הבטחון-הבריטיים. בגלל התמהמהותם ואי התער-בותם.

התיאור הניתן כאן על האסון שקרה לשיירה שנסעה לבית החולים "הדסה" ול-אוניברסיטה העברית על הר הצופים ב-13 באפריל 1948 מבוסס על גבית עדות מפי-ניצולים, על עדי ראיה ואחרים שהיו קשור-רים במקרה הטראגי.

השיירה כללה 2 אמבולאנסים ו-2 אר-טובוסים של נוסעים. האמבולאנסים היו מסומנים באופן ברור בפנ דוד אדום. גר-סף על כך היו בשיירה שלוש מכוניות-משא טעונות חמרי בית חולים וחמרי בנין ושתי מכוניות ליווי מזוין. הנוסעים היו חולים שעלו לבית החולים לשם טיפול, רופאים, אחיות ופרטונאל רפואי אחר. עובר-דים מדעים של הסעבדות, מורי תאונר-בריטיה, סטודנטים ועובדי המרכז הרפואי. בשתי מכוניות הליווי היו אנשי מגן-מיווינים ובדיהם הוראות המורות לא להשתמש בנשקם אלא רק במקרה של התקפה ישירה. מהמת אייבטחון והמצב הפרוע ששרר בדרך, היו מכוניות ליווי-אלה מלוות את השיירות באופן קבוע, ואף-כי במקרים רבים נורו יריות על אמבור-לאנסים נמנעו אנשי המשמר מלהשיב אש.

השיירה יצאה ב-9.30 בבוקר לערך, כרגיל, לאחר שנתקבלה הבטחה מהשוטר-הבריטי האחראי שהדרך בטוחה. כרבע-שעה אחר כך כאשר הגיעה השיירה לנקר-דה בנהר הצופים, קרוב לכרם המופתי (בית-המופתי) (שברגיל גרה בו מרת ג'ורג' אבי-טוניס, אולם הבית שימש אז עמדה צב-אית), עלתה המכונית הראשונה — מכר-נית ליווי — על מוקש ויצאה מכלל תגר-עה. שני האוטובוסים והאמבולאנסים נת-קעו בלי יכולת לזוז. האמבולאנס השני והמכוניות הנשארות, אף כי נמנעו על ידי-כדורים רבים, הצליחו להסתובב אחורנית וחזרו העירה עם קרבנות מעטים.

שנתפוצץ המוקש כיוונו הערבים, שהתחפרו יפה בסביבות כרם המופתי, אש-אוטומטית כבדה ופגזי מרגמה אל המכר-נית ונקבו את צמיגיהם, אף כי מספרת של-קבוצת הליווי הית קטן בהרבה מהתוקפים-היא רחוקת אותם ומנעה אותם מלהתקרב-לנוסעים הנצורים, מאוחר יותר, בשעה-11 לערך, הגיעה מכונית ליווי נוספת שני-תה מהעיר. אף היא נפגעה והוצאה מכלל-תנועה ליד המקום שבו עמדה מכונית הליו-וי הראשונה וגשארה שם, בעזרה להגן-על מה שנשאר מהשיירה.

זמן קצר אחרי 11 לפנה"צ נעשה ניסיון-ע"י קצין צבאי במכונית צבאית משוריין-נת להציל כמה מאנשים התקועים. לדברי-הקצין עצמו היתה מידת הבטחון במעבר-למכונית הצבאית, שלא היתה משוריינת-לגמרי, רק 50 למאה. נראה שהצעת הקצין לא נתקבלה משום שאתה שעה עוד קיוו-הנוסעים לקבל עזרה נאמנה יותר.

בין השעה 11 ושעת הצהריים הגיעה יחיד-דה צבאית והקצין המפקד ניסה למדד הפי-סקת אש. אש היהודים מסקה. אולם עם-דות תצפית שבבית ישראל — השכונה היהודית הקרובה שבסטון — ראו ערבים-במספר רב מגיעים למקום מכיוון העיר-העתיקה. הניסיון לסידור המסקת האש נכ-של ומלוגת הצבא עזבה את המקום בשעה-2.

הקרב נמשך ורבים מהנוסעים במכוניות-נפצעו. מפסם לפעם בתעוררו תקוותיהם להצלה למראה מכוניות צבאיות עוברות.

כתבה שפורסמה על שיירת הדסה
בעיתון "דבר", יום ראשון, אפריל
1949, 03

ההסתדרות הכללית של העובדים העברים בארץ - ישראל

מועצת פועלי ירושלים

התאגדות עובדי הדסה והאוניברסיטה

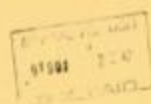
הסתדרות הפקידים

עובדי הדסה והאוניברסיטה

שרויים באבל כבד על הרצחם של חבריהם

אנשי העבודה והמגן

אשר נפלו בדרכם להר הצופים

ה' ניסן תשי"ח 14-4-48

15600

15600

מודעת אבל

הקרב האחרון \ חיים פנר

רוח אט תנשוב, תנוע הצמרת,

ובחלונך גווע אור הנר,

כחלום נוגה בינינו את עוברת,

וכל איש אותך זוכר.

עם ערב היום, קורא בשמך הנער,

והבן לוחש: אימי, אימי...

האמנם ילבין שיער ראשך מצער,

ובכייך יבקע בדמי...

רוח במשעול יהומה,
עץ בודד ישיר עלעליו,
בדרכים המובילות דרומה -
מחלקה יוצאת לקרב.

עם הנץ כוכב תצא היא אל הליל,
מרחבים חובק מדבר קדמון,
מי ידע, אחות, אם עוד נשוב אלייך...
אולי הקרב הוא אחרון...

ערב עוד יבוא, וסהר בשמיים.

ובחלונך יבקע פתאום האור.

לשולחן נסב, נרים כוסות היין,

וכל איש אותך יזכור.

אל הסף נבוא, נבוא, אחות לפתע

את נשקנו אל הקיר נשעין,

הנופלים, גם הם, אז יעמדו בפתח,

ומצחם בליל ילבין.

רוח במשעול יהומה,

עץ בודד משיר עלעליו,

בדרכים המובילות דרומה -

מחלקה תחזור מקרב.

עת יכבה כוכב תשוב היא מן הליל

מרחבים חובק מדבר קדמון.

נא חייכי אחות חזרנו שוב אלייך

מני הקרב האחרון..

יזכור

דברי הסטודנטית:

אני מאוד מעריכה שהגעתי
לפרויקט ההנצחה של חללי
צה"ל.

בזמן כתיבת העבודה על
החיילת אסתר בירנבאום אשר
נהרגה בגיל 20 הבנתי את
מהות החיים ואת המסירות
שהייתה קיימת בשנת 1948
כשקמה המדינה.

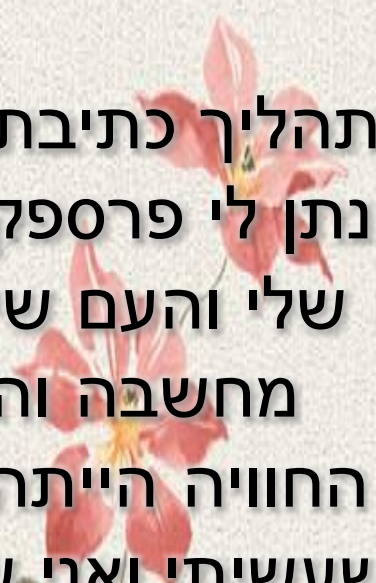
העבודה נתנה לי להכיר את
הרקע מהיכן הגיעה, ואת את
הרקע המשפחתי. הסיפור של
אסתר בירנבאום תמיד יישאר
איתי.

טלי יעקובי

בזמן כתיבת ספר ההנצחה לזכרה של
החיילת אסתר בירנבאום הרגשתי את
המשמעות של מסירות נפש בעבור עם
ישראל וארץ ישראל, את המשמעות של
אהבת הארץ והאדם.

כמה כוח, עוצמה ואומץ יש בדבר.

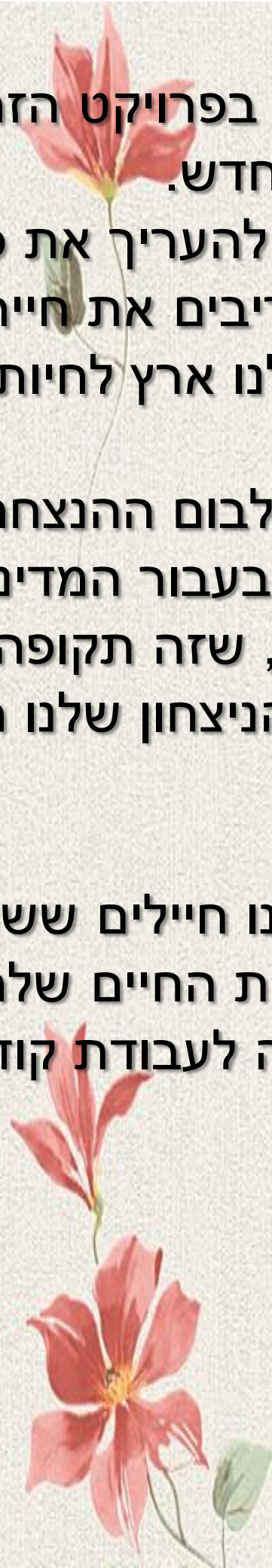
תהליך כתיבת הספר לחלוטין ביגר אותי
ונתן לי פרספקטיבה אחרת לגבי המדינה
שלי והעם שלנו, זה חידד וחיזק בי כל
מחשבה והרגשה שהייתה לטובה.
החוויה הייתה שונה מפרויקטים אחרים
שעשיתי ואני שמחה על שבחרתי לעשות
את הפרויקט הזה השנה.

תמיד אזכור את סיפורה המרגש והעוצמתי
של אסתר ז"ל...
יהי זכרה ברוך.

לירז אהרוני

זו כבר שנה שלישית שלי שאני בפרויקט הזה וכל פעם אני נהנית מחדש.

זה מזכיר לי עד כמה חשוב להעריך את כל החיילים היקרים שלנו שמקריבים את חייהם עבורנו - בלעדיהם לא הייתה לנו ארץ לחיות בה.

מאוד ריגש אותי לעשות את אלבום ההנצחה על אסתר בירנבאום שעשתה הכל בעבור המדינה, וזו בתקופת הקמה מדינת ישראל, שזה תקופה הכי חשובה בקרב העם היהודי, הניצחון שלנו הוא בזכותה!

מאוד חשוב תמיד לזכור שיש לנו חיילים ששומרים עלינו וגם לצערנו מקריבים את החיים שלהם בשבילנו, תמיד להוקיר תודה לעבודת קודש הזאת, תודה רבה!

הדר בן ז'נו

שם הסטודנטית:

יעקובי טלי

שמות התלמידות:

אהרוני לירז

בן ז'נו הדר

בית הספר:

אולפנת אמונה לאומנויות ירושלים

ספר זה נכתב לזכרה של

אסתר בירנבאום